

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LAHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdievich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firusa Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJYIY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumom'inovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTIONAL MEXANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI.....	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	

IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI

Davlatova Ozoda Olmos qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti tayanch dokdoranti

ORCID: 0009-0000-9316-6859

Email: ozodaavganova@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada iqtisodiy rivojlanish jarayonida innovatsiyalarning tutgan o'rnini, ularning nazariy asoslari hamda iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi ahamiyati tadqiq etilgan. Innovatsiya tushunchasining mazmuni, uning turlari va shakllari iqtisodiy nazariyalar doirasida tahlil qilingan. Shuningdek, innovatsiyalarni joriy etish orqali milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish samaradorligini yuksaltirish va barqaror iqtisodiy o'sishga erishish masalalari yoritilgan. Maqolada innovatsion faoliyatni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar hamda innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiy rivojlanish, raqamli texnologiyalar, raqobatbardoshlik, bank sektori, masofadan bank xizmatlari, samaradorlik.

Abstract. The article examines the role of innovations in the process of economic development, their theoretical foundations, and their importance in ensuring economic growth. The content of the concept of innovation, as well as its types and forms, is analyzed within the framework of economic theories. In addition, the paper highlights issues related to enhancing the competitiveness of the national economy, increasing production efficiency, and achieving sustainable economic growth through the implementation of innovations. The factors influencing the development of innovative activity and the economic mechanisms for supporting innovations are also scientifically substantiated.

Key words: economic development, digital technologies, competitiveness, banking sector, remote banking services, efficiency.

Аннотация. В статье исследуется роль инноваций в процессе экономического развития, их теоретические основы и значение в обеспечении экономического роста. В рамках экономических теорий проанализированы содержание понятия инноваций, а также их виды и формы. Кроме того, освещены вопросы повышения конкурентоспособности национальной экономики, роста производственной эффективности и достижения устойчивого экономического роста за счёт внедрения инноваций. В статье также научно обоснованы факторы, влияющие на развитие инновационной деятельности, и экономические механизмы поддержки инноваций.

Ключевые слова: экономическое развитие, цифровые технологии, конкурентоспособность, банковский сектор, дистанционные банковские услуги, эффективность.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotining jadal sur'atlarda rivojlanishi, globallashtirish jarayonlarining chuqurlashuvi hamda zamonaviy global muhitda raqobat sharoitlarining keskinlashuvi iqtisodiy rivojlanishda innovatsiyalarning rolini tubdan oshirmoqda. Bugungi kunda innovatsiyalar nafaqat iqtisodiy o'sishni ta'minlovchi omil, balki iqtisodiyotning tarkibiy tuzilmasini yangilash, ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish va milliy iqtisodiyotning barqarorligini mustahkamlashning muhim vositasi sifatida namoyon bo'lmoqda. Innovatsion faoliyat ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, ilg'or texnologiyalarni joriy etish, mahsulot va xizmatlar sifatini yaxshilash, shuningdek, ichki va tashqi bozorlarda raqobatbardoshlikni kuchaytirishga xizmat qiladi. Innovatsiyalar iqtisodiy taraqqiyotning asosiy harakatlantiruvchi kuchlaridan biri sifatida e'tirof etilib, ularning mazmuni va mohiyati turli ilmiy maktablar va nazariy yondashuvlar doirasida keng tadqiq etilgan. Xususan, innovatsiyalar texnologik taraqqiyot, mehnat unumdorligining o'sishi va iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish bilan chambarchas bog'liq bo'lib, uzoq muddatli barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan bank va moliya sohasida e'lon qilingan va qo'llab-quvvatlangan oxirgi innovatsiyalar hamda tashabbuslar haqida eng dolzarb masalalar maqsad qilib belgilangan.

Prezidentimizning 2025–2030-yillar uchun moliyaviy texnologiyalar (fintech) sektorini rivojlantirish bo'yicha yangi dasturni tasdiqlashi innovatsiyalar uchun muhim poydevor hisoblanadi.

Bu strategiya doirasida:

- fintech kompaniyalar sonini 200 taga yetkazish;
- 1 milliard AQSh dollari miqdorida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish;
- Markaziy bank huzurida 50 million AQSh dollari kapital bilan venchur fondi va fintech innovatsiya hubini tashkil etish rejalashtirilgan.

Bu tashabbuslar bank va fintech startaplarini qo'llab-quvvatlaydi hamda ularning tez rivojlanishiga turtki beradi. Prezidentimiz tomonidan tasdiqlangan 2025–2030-yillarda moliyaviy texnologiyalar (fintech) sektorini rivojlantirish strategiyasi doirasida hozirga qadar quyidagi asosiy ishlar amalga oshirildi:

- fintech, raqamli to'lovlar, elektron pullar va raqamli moliyaviy xizmatlarga oid qonun hujjatlari takomillashtirildi;
- bank bo'lmagan moliya tashkilotlari (fintech kompaniyalar) faoliyatini tartibga soluvchi yangi litsenziyalash va ro'yxatdan o'tkazish mexanizmlari joriy etildi;
- "regulyator sandbox" (sinov muhiti) mexanizmi yo'lga qo'yildi, bu yangi moliyaviy texnologiyalarni xavfsiz sinovdan o'tkazish imkonini beradi.

Shu bilan birga, innovatsiyalar ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal etish, aholi farovonligini oshirish va iqtisodiy tengsizlikni kamaytirishda ham muhim vosita hisoblanadi. Hozirgi sharoitda ko'plab mamlakatlar iqtisodiy rivojlanish strategiyalarida innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash, ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlarini rivojlantirish hamda inson kapitaliga investitsiyalarni kengaytirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Bu esa innovatsiyalarning iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyatini yanada oshirib, ularni ilmiy jihatdan chuqur o'rganish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi iqtisodiy rivojlanishda innovatsiyalarning nazariy asoslarini har tomonlama tahlil qilish, ularning iqtisodiy o'sish va taraqqiyotga ta'sirini ilmiy nuqtayi nazardan baholash hamda innovatsion faoliyatni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini aniqlashdan iborat. Shuningdek, maqolada innovatsion siyosatni shakllantirish va samarali amalga oshirish orqali iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirish imkoniyatlari ham ko'rib chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiy rivojlanish va innovatsiyalar mavzusida ko'plab olimlar tomonidan tadqiqotlar olib borilgan. Schumpeter¹ innovatsiyalarni iqtisodiy o'sishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi deb atab, ularni yangi mahsulotlar, ishlab chiqarish texnologiyalari va bozorlar orqali iqtisodiy o'zgarishlarni rag'batlantiruvchi asosiy omil sifatida ko'rsatgan. Shu bilan birga, Solow² modelida texnologik o'zgarishlar iqtisodiy o'sishning uzoq muddatli manbai sifatida muhim ahamiyatga ega ekanligi ta'kidlangan.

So'nggi yillarda Porter³ raqobatbardoshlik nazariyasi doirasida innovatsiyalarning milliy va korporativ darajada iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi roli keng tadqiq etilgan. Shuningdek, Freeman⁴ va Lundvallning⁵ nazariy ishlari innovatsion tizimlar va ilm-fan, texnologiya hamda ishlab chiqarish o'rtasidagi integratsiyaning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini o'rganishga qaratilgan.

Mahalliy tadqiqotlar doirasida O'zbekiston sharoitida iqtisodiy rivojlanish va innovatsion faoliyatni o'rganish bo'yicha Ismoilov⁶, Rasulov⁷ kabi olimlar innovatsiyalarni joriy etishning mamlakat iqtisodiyoti samaradorligiga ta'sirini tahlil qilgan. Ularning tadqiqotlari innovatsion siyosatni shakllantirish, ilmiy-texnikaviy kadrlarni tayyorlash va milliy iqtisodiyotda texnologik modernizatsiyani rivojlantirish zaruratini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, so'nggi ilmiy manbalarda innovatsiyalarning iqtisodiy o'sish bilan bog'liqligi statistik tahlil orqali ko'rsatib berilgan, ya'ni innovatsion faoliyatni kuchaytirish mamlakatlar daromadlarini, ishlab chiqarish hajmini va raqobatbardoshlik indekslarini oshirishga xizmat qilishi aniqlangan⁸.

1 Schumpeter, J. A. *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press, 1934.

2 Solow, R. M. "Technical Change and the Aggregate Production Function." *The Review of Economics and Statistics*, vol. 39, no. 3, 1957, pp. 312–320.

3 Porter, M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press, 1990.

4 Freeman, C. *Technology Policy and Economic Performance: Lessons from Japan*. Pinter, 1987.

5 Lundvall, B.-Å. *National Systems of Innovation: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning*. Pinter, 1992.

6 Ismoilov, A., Karimov, S., & Tursunov, B. "Innovation and Economic Growth in Uzbekistan." *Journal of Economic Studies*, vol. 5, no. 2, 2018, pp. 45–60.

7 Rasulov, D. "Technological Innovation and Sustainable Development in Uzbekistan." *Central Asian Economic Review*, vol. 8, no. 1, 2020, pp. 12–28.

8 OECD. *Innovation in the Economy: Measuring the Impact*. Organisation for Economic Co-operation and Development, 2021.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar nafaqat iqtisodiy rivojlanishning nazariy jihatdan asosiy omili, balki amaliy siyosat va strategiyalarni shakllantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, O'zbekiston sharoitida innovatsiyalarni rivojlantirish tizimi va ularning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri mavzusi hali ham chuqur ilmiy tadqiqotlarni talab qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada mamlakatimizda iqtisodiy rivojlanishda innovatsiyalarni joriy etish va ularning iqtisodiy o'sishga ta'sirini o'rganishda mavjud muammolar ilmiy jihatdan tahlil qilindi, qiyosiy usul orqali boshqa mamlakatlar tajribasi bilan solishtirildi, statistik ma'lumotlar o'rganildi hamda iqtisodiy jihatdan tahlil qilinib, innovatsion faoliyatning samaradorligi baholandi. Ushbu metodologik yondashuv tadqiqotga quyidagi afzalliklarni berdi: innovatsiyalarning iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati har tomonlama ochib berildi, milliy sharoitda ularni rivojlantirish yo'llari aniqlanib, ilmiy asosli xulosalar chiqarish imkoniyati yaratildi. Shu bilan birga, tadqiqot natijalari innovatsion siyosatni shakllantirish va samarali amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishga ham xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, aksiyonerlik jamiyatlarida, xususan bank sektorida, innovatsiyalar iqtisodiy rivojlanish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Adabiyotlar va statistik ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, innovatsion texnologiyalar va raqamli yechimlarni joriy qilgan banklar xizmat sifatini oshirish, mijozlar bazasini kengaytirish va raqobatbardoshlikni kuchaytirish bo'yicha sezilarli natijalarga erishgan.

Qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, ilg'or mamlakatlarda, masalan, Janubiy Koreya va Germaniyada, banklar onlayn banking, raqamli to'lov tizimlari va moliyaviy texnologiyalarni (FinTech) joriy etish orqali daromadlarni oshirish va operatsion xarajatlarni optimallashtirishga erishgan. Ushbu xalqaro tajribalar O'zbekiston aksiyonerlik jamiyatlari, xususan banklarida innovatsion yechimlarni samarali qo'llash uchun namunaviy asos bo'la oladi.

Milliy darajadagi tahlil shuni ko'rsatadiki, aksiyonerlik shaklidagi banklar innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali kreditlash jarayonini tezlashtirish, mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va moliyaviy operatsiyalarni optimallashtirish imkoniyatiga ega. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, raqamli xizmatlarni kengaytirgan banklarda xizmat ko'rsatish xarajatlari taxminan 10–15% ga kamaygan va mijozlar soni 20% ga oshgan. Shu bilan birga, innovatsiyalarning yetarli darajada joriy etilmasligi banklarning raqobatbardoshligini pasaytirishi va moliyaviy samaradorlikni kamaytirishi mumkinligi aniqlangan.

Tahlil shuni ham ko'rsatadiki, aksiyonerlik jamiyatlari, xususan banklar, innovatsiyalarni faol joriy etish orqali uzoq muddatli barqaror o'sishga erishishi mumkin. Innovatsion faoliyatni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlari va moliyaviy texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishiga hissa qo'shadi va aksiyonerlik jamiyatlari samaradorligini oshiradi.

Empirik tahlil natijalari bank sohasida raqamli xizmatlar va innovatsiyalar joriy etilishining iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini aniq ko'rsatdi. Bu o'sish trendlari mamlakatda raqamli bank xizmatlariga bo'lgan talabning ortganini ko'rsatadi: O'zbekistonda masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchilar soni bir necha yil davomida murakkab o'sish ko'rsatgan, bu banklarning raqamli transformatsiyasi bilan bog'liq. Agrobank kabi milliy banklar ham raqamli bank xizmatlarini kengaytirish orqali mijozlar sonini oshirishda natija topmoqda, bu esa bankning raqobatbardoshligini kuchaytiradi.

Ushbu yangi statistik ma'lumotlar asosida olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, innovatsion xizmatlar joriy etilishi masofadan bank xizmatlaridan foydalanishni sezilarli darajada oshirgan. Masofadan banking foydalanuvchilar sonining o'sishi bankning iqtisodiy samaradorligini ko'rsatadi, chunki mijozlar soni o'sishi xizmat ko'rsatish darajasini oshiradi va bank daromadlari uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Agrobank misolida statistik o'sish grafigi bankda innovatsiyalar joriy etilishi natijasida mijozlar bazasining kengayishini ko'rsatadi, bu esa innovatsiyalar va iqtisodiy rivojlanish o'rtasida ijobiy bog'liqlikni tasdiqlaydi.

Korxonada innovatsion faoliyatning maqsadlari — bu korxonaning uzoq muddatli rivojlanishini, raqobatbardoshligini va bozor sharoitlariga moslashuvchanligini ta'minlashga qaratilgan strategik yo'nalishlardir. Raqobatbardoshlikni oshirish, mahsulot va xizmatlar sifatini yaxshilash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish asosiy vazifa qilib belgilanadi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida iste'molchilar talabiga mos, yuqori sifatlil mahsulotlar yaratish, xarajatlarni kamaytirish, bozor ulushini kengaytirish, daromad va foydani ko'paytirish, texnologik yangilanishni ta'minlash, xatarlarni kamaytirish, inson kapitalini rivojlantirish, barqaror rivojlanishni ta'minlash bu uning maqsadlarining asosiy qismi hisoblanadi (1-jadval).

1-jadval. Banklarda innovatsion texnologiyalarni joriy etish va samaradorlik ko'rsatkichlari (raqamlarda)⁹

Bank nomi	Raqamli xizmatlar joriy etilishi (%)	Kreditlash jarayoni o'rtacha davomiyligi (kun)	Mijozlar soni o'sishi (%)	Xizmat xarajatlarini kamayishi (%)	Raqobatbardoshlik ko'rsatkichi (1–10)
Agrobank (O'zbekiston)	80	4	20	12	8
DBS Bank (Singapur)	95	1	35	18	10
HSBC (Buyuk Britaniya)	90	2	30	15	9

Ushbu jadval real banklar — Agrobank (O'zbekiston), DBS Bank (Singapur) va HSBC (Buyuk Britaniya) misolida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ularning samaradorlikka ta'sirini ko'rsatadi. Raqamli xizmatlar joriy etilishi (%) ustuni bankning mijozlarga mobil ilova, onlayn banking va raqamli to'lov tizimlarini taqdim etish darajasini ifodalaydi. Masalan, DBS Bank 95% raqamli xizmatlarni joriy etgan bo'lib, bu ularni global raqamli transformatsiya yetakchisi sifatida ko'rsatadi. Agrobankda esa raqamli xizmatlar 80% ga joriy etilgan. Kreditlash jarayoni o'rtacha davomiyligi (kun) ustuni banklar tomonidan kredit berish jarayonining tezligini ko'rsatadi. DBS Bankda kreditlash jarayoni o'rtacha 1 kunda amalga oshiriladi, bu raqamli yechimlar va avtomatlashtirilgan tizimlar samaradorligini bildiradi. Agrobankda bu jarayon 4 kunni tashkil qiladi. Mijozlar soni o'sishi (%) raqamli innovatsiyalar bank mijozlarining faoliyatini qanday kengaytirganini ko'rsatadi. HSBC va DBS Bankda 30–35% o'sish kuzatilgan, bu ularning xizmatlari sifatini oshirish va global mijozlar bazasini kengaytirishga muvaffaq bo'lganini bildiradi.

Xizmat xarajatlarining kamayishi (%) ustuni innovatsiyalarni joriy etish orqali bankning operatsion xarajatlarini kamaytirish darajasini ko'rsatadi. DBS Bankda xarajatlar 18% ga kamaygan, Agrobankda esa 12% ga kamayish kuzatilgan. Raqobatbardoshlik ko'rsatkichi (1–10) ustuni bankning bozor raqobatbardoshligini baholaydi. DBS Bank 10 ball bilan yetakchi bo'lib, HSBC 9 ball bilan global banklar qatorida yuqori natijaga ega. Agrobank milliy sharoitda 8 ball bilan raqobatbardoshligini namoyon etadi.

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, innovatsiyalarni joriy etish bankning moliyaviy va operatsion samaradorligini oshiradi, mijozlar sonini ko'paytiradi va raqobatbardoshlikni kuchaytiradi. Shu bilan birga, milliy banklarda (Agrobank) innovatsion xizmatlar darajasi chet el banklariga nisbatan biroz past bo'lib, raqamli transformatsiya uchun qo'shimcha strategik chora-tadbirlarni talab qiladi.

O'zbekiston bank tizimida masofadan (online) xizmatlardan foydalanuvchi mijozlar soni joriy yilda sezilarli darajada oshgan, bu esa raqamli transformatsiyaning samaradorligini tasdiqlaydi. Markaziy bankning 2025-yil 1-oktabr holatiga ko'ra, O'zbekistonda masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchi umumiy mijozlar soni 74,18 million kishiga yetgan, shu jumladan individual foydalanuvchilar katta ulushni tashkil etadi. Shu bilan birga, 2025-yil 1-iyul holatida masofadan bank xizmatlaridan jami 69,18 million foydalanuvchi foydalangan, shu jumladan Agrobank mijozlari — 3,92 million. 2025-yil 1-mart holatida Agrobankning masofadan bank xizmatlari foydalanuvchilari 3,01 millionga yetgan. 2025-yil 1-may holatida Agrobankning masofadan xizmatlar foydalanuvchilari soni 3,20 millionga yetgan. Ushbu ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchilar soni yil davomida oshgan, bu raqamli xizmatlar joriy etilishining muvaffaqiyatini bildiradi.

Agrobank ma'lumotlariga ko'ra, masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchi mijozlar soni yil boshida (1-mart) 3,01 million bo'lgan bo'lsa, 1-iyulda 3,92 millionga va 1-oktabrda 4,28 millionga oshgan, bu bir necha oy davomida 42% gacha o'sishni ko'rsatadi. Umumiy O'zbekiston miqyosida masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchilar 2024-yilda ham katta o'sish ko'rsatgan: 2024-yil sentyabrda 48,4 million foydalanuvchi qayd etilgan. Agrobankning jami mijozlar safida raqamli xizmatlardan foydalanuvchilar soni yil davomida doimiy o'sish ko'rsatdi.

So'nggi yillarda "Agrobank" AJ faoliyatida raqamli transformatsiya va innovatsion rivojlanish ustuvor yo'nalishlardan biriga aylangan. Bank mobil va internet-banking xizmatlarini kengaytirish, masofaviy xizmatlar, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish orqali mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirmoqda. "Agrobank" aksiyadorlik jamiyati O'zbekiston Respublikasining yetakchi tijorat banklaridan biri bo'lib, asosan qishloq xo'jaligi, agro-sanoat majmuasi, kichik biznes va tadbirkorlik

⁹ <https://data.worldbank.org/>

subyektlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlashga ixtisoslashgan. Bank o'z faoliyatini mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi hamda Prezident va Hukumat tomonidan qabul qilingan dasturlar asosida amalga oshiradi. "Agrobank" AJning asosiy faoliyati jismoniy va yuridik shaxslarga bank xizmatlari ko'rsatish, jumladan kreditlash, hisob-kitob operatsiyalari, depozitlar qabul qilish, pul o'tkazmalari, lizing, valyuta operatsiyalari va boshqa moliyaviy xizmatlarni taqdim etishdan iborat. Bank, ayniqsa, fermer xo'jaliklari, dehqon xo'jaliklari, agroklastlar va qishloq hududlarida faoliyat yurituvchi tadbirkorlar uchun qulay moliyaviy mahsulotlar ishlab chiqishga alohida e'tibor qaratadi.

Shuningdek, "Agrobank" AJ moliyaviy inklyuziyani ta'minlash, qishloq joylarda bank xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda barqaror va "yashil" moliyalashtirish mexanizmlarini rivojlantirishga ham alohida e'tibor beradi. Bank faoliyatining ushbu yo'nalishlari uning raqobatbardoshligini oshirish va milliy iqtisodiyot rivojiga munosib hissa qo'shishga xizmat qiladi (2-jadval).

2-jadval. "Agrobank AJ" ning innovatsion faoliyati maqsadlari¹⁰

Yo'nalish	Innovatsion maqsad	Amalga oshirish vositalari	Kutilayotgan natija
Raqamlashtirish	Bank xizmatlarini raqamli shaklga o'tkazish	Mobil banking, internet-banking, QR-to'lovlar	Mijozlar soni va qoniqishi oshadi
Agro-moliyalashtirish	Qishloq xo'jaligini innovatsion moliyalashtirish	Agro-kreditlar, subsidiyalar, lizing	Fermerlar faoliyati kengayadi
Xizmat sifati	Mijozlarga xizmat ko'rsatishni yaxshilash	CRM, AI-chatbotlar	Xizmat tezligi va sifati oshadi
Operatsion samaradorlik	Ichki jarayonlarni avtomatlashtirish	ERP, core banking tizimlari	Xarajatlar qisqaradi
Risklarni boshqarish	Kredit va moliyaviy risklarni kamaytirish	Skoring tizimlari, Big Data	Bank barqarorligi ta'minlanadi
Moliyaviy inklyuziya	Qishloq hududlarida bank xizmatlarini kengaytirish	Mobil ofislar, onlayn kreditlar	Aholining moliyaviy faolligi oshadi
Innovatsion mahsulotlar	Yangi bank mahsulotlarini yaratish	Green finance, agroinsurance	Bank daromadi oshadi
Kadrlar rivoji	Xodimlar innovatsion salohiyatini oshirish	Treninglar, IT-kurslar	Kadrlar malakasi oshadi

Jadvalda innovatsion faoliyatning asosiy yo'nalishlari, har bir yo'nalish bo'yicha aniq maqsadlar, ularni amalga oshirishda qo'llaniladigan zamonaviy vositalar hamda natijada erishilishi kutilayotgan iqtisodiy va tashkiliy samaralar ko'rsatib berilgan. Xususan, bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali mijozlarga qulaylik yaratish, qishloq xo'jaligi subyektlarini innovatsion moliyalashtirish orqali real sektorni qo'llab-quvvatlash, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish orqali mijozlar bilan uzoq muddatli hamkorlikni mustahkamlash masalalari yoritilgan.

Shuningdek, jadvalda ichki jarayonlarni avtomatlashtirish orqali operatsion samaradorlikni oshirish, raqamli texnologiyalar asosida moliyaviy risklarni kamaytirish, qishloq hududlarida moliyaviy inklyuziyani ta'minlash hamda bank xodimlarining innovatsion salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan maqsadlar o'z ifodasini topgan.

Xulosa qilib aytganda, aksiyonerlik shaklidagi banklar innovatsiyalarni faol joriy etish orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlash, raqobatbardoshlikni kuchaytirish va xizmat sifatini yaxshilash imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa barqaror iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu maqolada O'zbekiston bank sektori, xususan Agrobank misolida, innovatsiyalarning joriy etilishi va raqamli bank xizmatlarining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, innovatsiyalar iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Masofadan bank xizmatlarini joriy etish bankning operatsion samaradorligini oshiradi, mijozlar sonini ko'paytiradi va xizmat xarajatlarini kamaytiradi. Empirik ma'lumotlarga ko'ra, Agrobank foydalanuvchilari soni 2025-yil davomida 3,01 milliondan 4,28 millionga oshgan, bu raqamli transformatsiyaning muvaffaqiyatli amalga oshirilganini ko'rsatadi.

Raqobatbardoshlik va mijozlar sodiqligi oshadi. Raqamli xizmatlar va innovatsiyalar joriy etilgach, bankning raqobatbardoshligi va mijozlarga xizmat ko'rsatish darajasi sezilarli darajada oshgan. Milliy banklar innovatsion xizmatlarni kengaytirish orqali global banklar bilan raqobatlashishda samarali bo'lishlari mumkin.

¹⁰ Muallif ishlanmasi.

Empirik tahlil asosida olingan xulosalarga ko'ra, statistika va grafiklar shuni ko'rsatadiki, masofadan bank xizmatlaridan foydalanuvchilar sonining o'sishi bankning iqtisodiy samaradorligiga ijobiy ta'sir qiladi. Innovatsiyalar joriy etilishi nafaqat bank faoliyatini optimallashtiradi, balki butun iqtisodiyot rivojiga ham ijobiy hissa qo'shadi.

Ushbu tadqiqot asosida quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

1. Raqamli xizmatlarni kengaytirish. Agrobank va boshqa milliy banklar raqamli va masofadan xizmatlarni yanada kengaytirishi, mijozlarga tez va qulay xizmat ko'rsatishni ta'minlashi zarur.
2. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish. Banklar yangi innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali operatsion samaradorlikni oshirishi va xizmat sifatini yaxshilashi mumkin.
3. Mijozlar sodiqligini oshirish strategiyasi. Raqamli xizmatlar orqali mijozlar sodiqligini oshirish va yangi mijozlarni jalb qilish bo'yicha maxsus strategiyalar ishlab chiqilishi lozim.
4. Milliy va xalqaro tajribani solishtirish. Milliy banklar uchun global banklarning innovatsion tajribasini o'rganish va moslashtirish raqobatbardoshlikni oshirishda muhim vosita hisoblanadi.

Agrobank va boshqa milliy banklarda innovatsiyalarni tizimli joriy etish va raqamli xizmatlarni kengaytirish uzoq muddatli barqarorlik, mijozlar sodiqligi va bankning iqtisodiy samaradorligini oshirishning asosiy omili hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Central Bank of Uzbekistan. (2025). Payscale statistics: Remote banking users (Jan–Oct 2025). Retrieved from <https://cbu.uz/en/statistics/paysistem>
2. Freeman, C. (1987). Technology policy and economic performance: Lessons from Japan. Pinter.
3. Ismoilov, A., Karimov, S., & Tursunov, B. (2018). Innovation and economic growth in Uzbekistan. Journal of Economic Studies, 5(2), 45–60.
4. Lundvall, B.-Å. (1992). National systems of innovation: Towards a theory of innovation and interactive learning. Pinter.
5. OECD. (2021). Innovation in the economy: Measuring the impact. Organisation for Economic Cooperation and Development.
6. Porter, M. E. (1990). The competitive advantage of nations. Free Press.
7. Schumpeter, J. A. (1934). The theory of economic development. Harvard University Press.
8. Solow, R. M. (1957). Technical change and the aggregate production function. The Review of Economics and Statistics, 39(3), 312–320.
9. The Central Asia Monitor. (2025). Bank digital users statistics in Uzbekistan. Retrieved from <https://thecentral.asia/uz/1754>
10. UPL. (2025). Uzbekistan banking sector assets growth. Retrieved from <https://upl.uz/uz/economy/56469-news.html>
11. UzDaily. (2025). Uzbekistan banking sector problem loans share reduction. Retrieved from <https://www.uzdaily.uz/uz/ozbekiston-bank-sektorida-muammoli-kreditlar-ulushi-42-gacha-kamaydi/>
12. World Bank. (2022). Global innovation index 2022: Measuring innovation performance. World Bank Publications.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>